سوء مصرف مواد و داروها

۸ درصد تخت های بیمارستانی توسط بیمارانی اشغال می شود که سوء مصرف دارو دارند.

ترامادول

در میان دارو ها ترامادول از سوء مصرف بیشتری برخوردار است و مصرف نادرست آن ممکن است به تشنج بیانجامد. از آنجا که این دارو از خانواده داروهای مورفین‌دار است ممکن است فرد پس از اعتیاد به این دارو به مصرف "تریاک" یا "هروئین "نیز روی آورد.

ترامادول معمولا به عنوان مسکن و ضد درد بویژه در جراحی‌های بزرگ اما در محدوده زمانی بستری و برای مدتی کوتاه با دستور پزشک، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

سالانه ۳ هزار میلیارد ریال صرف خرید آنتی بیوتیک در کشور می کنیم.

آنتی بیوتیک یک شمشیر دو لبه است که هم باعث بهبود بیمار شده و هم او را آزرده می کند .اما با توجه به اینکه اکثر بیماری های عفونی ویروسی هستند متاسفانه برخی از افراد به صورت خودسرانه برای سرکوب آن از آنتی بیوتیک ها استفاده می کنند و این در حالی است که بیماری های ویروسی اصلا احتیاجی به آنتی بیوتیک ندارند. همچنین مصرف خودسرانه آنتی بیوتیک می‌تواند عوارض ناخوشایندی را بر اقتصاد خانواده و جامعه برجای بگذارد؛ چرا که با مصرف خودسرانه آنتی‌بیوتیک، بدن بیمار در مقابل این دارو مقاوم شده و باید برای اثرگذاری دارو از آنتی‌بیوتیک‌های قوی استفاده شود که هزینه گزافی را بر جامعه تحمیل خواهد کرد.

استروئیدهای آنابولیک

استفاده خودسرانه از استروئید های آنابولیزان در جوانان با عوارضی از جمله قلبی و عروقی ،نارسایی کبدی ، کوتاهی قد ، پرمویی و خشونت صدا ، ازدیاد فشار خون ، اختلالات جسمی و روانی و احتمال بروز مرگ های ناگهانی ، همراه خواهد بود.

همچنین پرخاشگری و بروز رفتارهای ضد اجتماعی از دیگر عوارض استروئیدهای آنابولیک است.

دیفنوکسیلات

دیفنوکسیلات چهارمین دارو از لحاظ فروش عددی در میان داروهای مصرف شده ایران است که همین موضوع بیانگر سوء مصرف فراوان ازاین دارو است .

عمده مصرف کنندگان دیفنوکسیلات را افرادی تشکیل می دهندکه قصد ترک یا درمان مواد مخدر را داشته و به توصیه دیگران و یا خود سرانه برای از بین بردن علائم ناشی از قطع مواد به مصرف این قرص روی آورده اند و متاسفانه با افزایش دارو در مواردی شخص ،بالغ بر صدها قرص را یکجا مصرف می کند. قابل توجه اینکه، سازندگان دیفنوکسیلات برای جلوگیری از سوء مصرف آن مقداری آتروپین به آن افزوده اند ولی این نیز هرگز چاره ساز نبوده و با توجه به تداخل شدید داروئی این ماده با ضد افسردگی ها و خواب آورها باعث عوارض شدید و مخربی می گردد .

عوارض سوء مصرف دیفنوکسیلات در افراد با مصرف طولانی مدت و مقدار زیاد دارو متفاوت است و بیشتر شامل علائمی نظیر خشکی دهان، گر گرفتگی، تاری دید، یبوست های مزمن، خواب آلودگی، بی اشتهائی، خارش، مشکلات تنفسی، تشنج، اشکال در دفع ادرار، تاول های شدید عفونی، ناتوانی جنسی، تیک های عصبی و .... است.

دگزامتازون

مصرف خودسرانه دگزامتازون بسیار خطرناک است. دگزامتازون تزریقی بایستی صرفاً در موارد دارای اندیکاسیون مورد تأیید در منابع علمی تجویز گردد و از مصرف این فرآورده درموارد سرماخوردگی ، درد دندان ، سردرد، تب و یا سوء مصرف در ورزشکاران اجتناب شود.

از عوارض ناشی از مصرف آن می توان به ضعف عضلانی ، درد عضلانی ، تأخیر در ترمیم زخمها ، شکستگی استخوان ، پوکی استخوان ، افزایش خطر ابتلا به عفونتها ، برهم خوردن تعادل مایع و الکترولیت های بدن ، عوارض چشمی نظیر کاتاراکت ، عوارض گوارشی نظیر پپتیک اولسر ، عوارض عصبی همچون ایسکمیک ، تشنج ، افسردگی و عوارض پوستی همچون پتشی ، اکیموز ، هایپر یا هایپو پیگمانتاسیون ، آتروفی پوست ، تلانژکتازی ، آبسه استریل ، سارکوم کاپوزی و آنافیلاکسی اشاره کرد.

توصیه های پزشکی ساده و داروهای کم عارضه ای می تواند در عبور از سرماخوردگی های فصلی بیماران را یاری دهند.

روآکوتان

که برای درمان جوش های پوستی به کار می رود، عوارض شدیدی را به دنبال دارد و باید حتماً تحت نظر پزشک مصرف شود. چرا که قبل از مصرف آن، باید آزمایش های مختلفی از جمله آنزیم های کبدی انجام شود.

راکوتان یا ایزوترتینوئین دارویی برای درمان آکنه یا جوش پوستی شدید است که به صورت کپسول خوراکی عرضه می شود و از مشتقات ویتامین آ است و دارای عوارضی است که نباید آن را به صورت خودسرانه مصرف کرد.

عوارض چشمی شامل خشکی چشم، کدورت قرنیه و کاهش دید شب که معمولاً با قطع دارو بهبود می یابد، خشکی لب که مهمترین عارضه ی آن است و با استفاده از کرم های چرب کننده رفع می شود، خشکی دهان و بینی که می توان از قطره ی چشمی و کرم داخل بینی استفاده کرد.

این دارو در جوش های نوع شدید و در مواردی تجویز می شود که داروهای معمول آکنه مؤثر واقع نشده اند. اما در موارد معمولی نیز با تجویز پزشک قابل استفاده است.

موارد عدم مصرف راکوتان: هنگام بارداری یا شیردهی نباید آن را مصرف کرد، چرا که باعث سقط جنین یا عقب ماندگی نوزاد می شود و عوارض نامطلوبی روی طفل بر جا می گذارد. این دارو نباید تا قبل از یک سال از شروع حاملگی مصرف شود.
حساسیت نسبت به ویتامین آ، راکوتان و داروهای مشابه، داشتن نارسایی کبدی یا کلیوی، مبتلایان به چربی خون بالا و مصرف در کودکان و کهنسالان از دیگر موارد منع مصرف است.